

Boekbespreking 1

J. Lambinon, L. Delvosalle & J. Duvigneaud, *Nouvelle Flore de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg, du Nord de la France et des Régions voisines (Ptéridophytes et Spermatophytes)*, Édition 5, Meise, 2004, CXXX + 1167 pag., ISBN 90-72619-58-7, € 48 + € 10,91 aan verzendkosten voor Europese bestemmingen (€ 3,37 voor België), betaling vooraf door middel van overschrijving op rekening 679-0265524-35, Postcheque, 1100 Brussel (IBAN: BE 57 6790 2655 2435; BIC: PCHQBEBB) of via creditcard (Visa, Eurocard/Mastercard, American Express) na ontvangst van factuur, te bestellen bij de Nationale Plantentuin van België (Mw. K. Clarysse, tel.: 0032-2-2600942; e-mail: katrien.clarysse@br.fgov.be). — De nieuwe, ditmaal Franstalige, editie van de ‘Belgische’ Flora-met-de-lange-naam (afgekort tot ‘NF5’) verschilt op het eerste gezicht niet sterk van de laatste Nederlandstalige editie¹ uit 1998. Enkele nieuwe families zijn opgenomen, bijvoorbeeld de Actinidiaceae (voor de Kiwi) en de Cabombaceae (voor de ontsnapte *Cabomba*-aquariumplanten). De verspreidingsgegevens zijn geactualiseerd, en een aantal neofyten zijn voor het eerst in de hoofdtekst en -sleutels opgenomen, bijvoorbeeld *Baccharis halimifolia* (Struikaster) en vier extra *Eragrostis*-soorten; de invloed van de neofyten-veldstudies van Philip Verloove is duidelijk merkbaar. Naast Canadese fijnstraal zijn nu twee andere *Conyza*-soorten opgenomen, terwijl een derde genoemd wordt. Wat bij nader inzien in de nieuwe editie vooral opvalt is het grote aantal kritische taxonomische opmerkingen. Zo neemt de behandeling van het *Amaranthus hybridus/bouchonii*-complex twee bladzijden met kleine letters tekst in vol met belangrijke informatie. De taxonomische opmerkingen zijn ook voor Nederlandse floristen van grote betekenis. Dat geldt zeker voor de behandeling van het genus *Panicum*, waar – naast *Panicum dichotomiflorum*, *P. capillare* en *P. milliaceum* – drie andere *Panicum*-soorten worden uitgesleuteld die mogelijk ook in Nederland onder andere in maïsvelden gevonden kunnen worden. Een ander voorbeeld betreft *Agrostis capillaris*: opgemerkt wordt (p. 916) dat een mogelijke *Agrostis*-hybride plaatselijk is ingeburgerd, die misschien *Agrostis capillaris* en *A. castellana* als ouders heeft; het voorkomen van de laatste is in het gebied van de ‘NF5’ nog steeds onzeker. In dit licht gezien was het voorbarig om *A. castellana* op de Nederlandse Standaardlijst te plaatsen en moet deze soort (tot nader order) van de lijst worden afgevoerd. Ook in andere gevallen vermindert het (kleine) aantal taxonomische verschillen tussen de NF5 en de Heukels’², bijvoorbeeld doordat *Artium pubens* in *A. minus* is opgenomen, en dat de 9 soorten Knoopkruid nu in één enkele soort *Centaurea jacea* zijn ondergebracht (met een grote set kritische noten erbij). Voorafgaand aan de publicatie is er geregeld bilateraal overleg geweest omtrent de Nederlandse namen, waardoor eveneens bereikt is dat de verschillen tussen de namen in de NF5 en de Heukels’ nog verder verkleind zijn. Bijzonder aanbevolen!

Ruud van der Meijden

1. J. Lambinon, J.E. de Langhe, L. Delvosalle & J. Duvigneaud. 1998. Flora van België, het Groot-hertogdom Luxemburg, Noord-Frankrijk en de aangrenzende gebieden, 3e druk. Meise.
2. R. van der Meijden. 1996. Heukels’ Flora van Nederland (ed. 22). Groningen.

Boekbespreking 2

Walafried Strabo, Vincent Hunink (vert.) & Kruidentuincommissie van het Nederlands Openluchtmuseum, *Hortulus. De Kloostertuin van Walafried Strabo*, Terra/Lannoo, Warnsveld, 2004, 111 pag. (inclusief een fascimile van een 9e eeuws afschrift van het gedicht in Karolingisch handschrift, een transcript van de Latijnse tekst en een vertaling daarvan in het Nederlands), ISBN 90 5897 0701, € 9,95. — Rond 842 schreef de monnik Walafried, destijds abt van het klooster Reichenau op het gelijknamige eiland in de Bodensee (Baden-Württemberg, Duitsland), het gedicht *De cultura hortorum*, afgekort tot *Hortulus* (‘het tuintje’), over ‘zijn’ kloostertuin.